

Castelló construeix una ciutat lliure de violència masclista

Quasi trenta entitats socials
construeixen, pinten i decoren 1.000
casetes de fusta per a sensibilitzar
contra la violència masclista

En aquesta edició

RECURSOS PER A LES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE A CASTELLÓ

SERVEI D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS

DE L'EXCM. AJUNTAMENT DE CASTELLÓ DE LA PLANA

964 251 979 / 964 355 322

PASSEIG RIBALTA, 21, ENTL. A

Atenció psicològica, jurídica i social a dones igualdad@castello.es

Prevenició de violència de gènere www.castello.es

Educació en Igualtat

Participació comunitària en Igualtat

Horari: de dilluns a divendres de 9 a 14 h

Vesprades: dimarts i dijous de 15 a 17 h EXCEPTE A L'ESTIU

CENTRE DONA 24 HORES (GENERALITAT VALENCIANA)

900 580 888

C/ MAJOR, 2, 5é

Atenció psicossocial i jurídica a dones víctimes de maltractaments

Horari: 24 h www.gva.es

OFICINA D'ATENCIÓ A LES VÍCTIMES DEL DELICTE

964 621 687

CIUTAT DE LA JUSTÍCIA

BULEVARD BLASCO IBÁÑEZ, S/N, PLANTA BAIXA

Atenció i protecció a víctimes del delictes, redacció de denúncies, informació, acompanyament

Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 14 h avd_cas@gva.es - www.gva.es

TELÈFON D'EMERGÈNCIA DEL MINISTERI DE SANITAT, POLÍTICA SOCIAL I IGUALTAT TELÈFON D'EMERGÈNCIA

016

112

POLICIA NACIONAL: UNITAT DE FAMÍLIA I DONA

964 469 500 / 091

COMISSARIA PROVINCIAL DE CASTELLÓ

C/ RIU SELLA, 5

www.policianacional.com

Atenció a víctimes, presentació de denúncies...

Horari: 24 h - SAF: de dilluns a divendres, de 9 a 21 h

POLICIA LOCAL: UNITAT DE VIOLÈNCIA DOMÈSTICA, UVIDO

092 / 964 354 000

CENTRAL DE LA POLICIA LOCAL DE CASTELLÓ

QUADRA TERCERA, PARTIDA BOVALAR

Urgències: Horari: 24 h

SERVEIS SOCIALS: DE DILLUNS A DIVENDRES DE 9 A 14 H

CENTRALS	COLÓN, 38-A	964 355 100
NORD	HISTORIADOR ESCOLANO, 28, PLANTA BAIXA	964 247 600
OEST	POLIFUNCIONAL URBAN, QUADRA LA SALERA, S/N	964 251 689
GRAU	FORADÀ, 8	964 281 368
EST	MARQUÉS DE LA ENSENADA, 10	964 224 005
SUD	CANTÓ DE CASTÀLIA, 21	964 244 584

Castelló construeix 1.000 casetes lliures de violència masclista

Pàg. 3-5

Castelló posa en marxa la campanya "Si juguem igual, serem iguals"

Pàg. 9

Coneixem l'associació feminista Liceu de Dones

Pàg. 17

Reyes Santamaría Villagrasa, premi Olímpia 2020

Pàg. 20

Adreça: Passeig Ribalta, 21, entl. A
Tel. 964 25 19 79
igualdad@castello.es

Realització: Servei d'Igualtat

Promou i coordina: Regidoria de Feminisme i LGTBI

Castelló construeix una ciutat lliure de violència masclista

Enguany, la situació de pandèmia provocada per la COVID-19 ha impossibilitat l'organització d'actes multitudinaris en els quals es commemora el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones, el 25 de novembre. No obstant això, la Regidoria de Feminisme i LGTBI de l'Ajuntament de Castelló s'ha adaptat a les mesures sanitàries per a poder celebrar d'una manera diferent aquesta efemèride.

Així, sota el lema "Construïm una ciutat lliure de violència masclista", es van repartir un total de 1.000 casetes de fusta a quasi una trentena d'entitats socials de Castelló perquè 1.000 persones, entre les seues sòcies i socis, les decoraren per construir una ciutat lliure de violència masclista. Aquestes casetes es van exposar el dia 25 de novembre en el Passadís de les Arts perquè pogueren ser contemplades per la ciutadania castellanenca.

A més, el Passadís de les Arts va acollir l'exposició Mites sobre la Violència de Gènere, que va comptar amb visites guiades explicatives que desmitificaven les idees errònies tradicionalment associades al fenomen de la violència exercida contra les dones.

El Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra les Dones

Aprovat per l'Assemblea General de Nacions Unides en la Resolució 50/134, el 17 de desembre de 1999 se celebra anualment cada 25 de novembre en memòria de les tres germanes Mirabal, assassinades a la República Dominicana per ordre del dictador Trujillo per a silenciar el seu activisme polític.

La campanya ideada per la Regidoria de Feminisme i LGTBI també va dedicar un apartat especial per a la formació, conscienciació i sensibilització de la infància i joventut. És per això que durant el mes de novembre es van impartir xarrades en instituts per a la prevenció de la violència de gènere entre les i els adolescents i tallers coeducatius en primària per a xiquetes i xiquets.

Mites sobre la violència masclista

1. La igualtat ja està aconseguida
2. Era un bon pare, era un bon veí
3. L'amor romàntic i vertader pot amb tot
4. Moltes dones denuncien per a quedar-se amb la casa o amb la custòdia dels fills i les filles
5. No deu ser per a tant si no han denunciat

Exposició:

Mites contra la Violència de Gènere

Associació de Dones
Aula Debate

Exposició:

Construïm una ciutat lliure de violència masclista

Una de cada dos dones, amb parella o sense, ha patit violència per ser dona

La Macroenquesta de Violència contra la Dona 2019 amplia els tipus de violència per a complir l'estipulat en el Conveni d'Istanbul i donar resposta a diverses mesures del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere

La Delegació del Govern per a la Violència de Gènere, depenent del Ministeri d'Igualtat, ha publicat la sisena edició de la Macroenquesta de Violència contra la Dona. Es tracta de l'operació estadística oficial més rellevant que es realitza a Espanya per a mesurar la prevalença de les violències exercides contra les dones. Per tant, el seu objectiu principal és conèixer les dades reals de dones de 16 o més anys residents a Espanya que han sigut o són víctimes d'alguna mena de violència per la seua condició sexual femenina.

El qüestionari, que s'ha passat a un total de 9.568 dones, pren el llegat de la Macroenquesta anterior (2015) amb la finalitat de plasmar amb més rigor la realitat de les violències que pateixen les dones. Així, s'ha ampliat el nombre de preguntes per a adequar-se als requeriments del Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica, conegut com a Conveni d'Istanbul i ratificat per Espanya en 2014. De la mateixa manera, el present qüestionari ha tingut en compte algunes de les mesures proposades en el Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere (2017).

En aquest sentit, les principals novetats que incorpora la Macroenquesta són: 1) estudi de l'assetjament sexual i l'assetjament reiterat o *stalking*; 2) ampliació de les preguntes referides a la violència sexual fora de la parella per a atendre a totes les possibles formes que aquesta adquireix (per exemple, es pretén saber detalls sobre episodis d'agressions sexuals grupals); 3) s'amplien, també, els criteris avaluable per a estudiar la violència sexual, psicològica i econòmica dins de la parella; 4) es té en compte si la discapacitat d'aquelles dones que la constaten és desencadenant o causa de violència, i 5) s'introdueixen qüestions sobre lesions, ingrés hospitalari, baixes laborals i diverses conseqüències físiques o psicològiques de la violència.

En resum, aquest estudi mesura la violència física, sexual, psicològica i econòmica dins de l'àmbit de la parella, siga actual o passada; la violència física i sexual fora de la parella; l'assetjament sexual, o l'assetjament reiterat o *stalking*.

Els resultats globals revelen que 1 de cada 2 dones (57%) ha patit violència al llarg de la seua vida per ser dona. En aquesta xifra s'inclouen totes les violències mesurades en l'enquesta, això és, des d'una mirada lasciva fins a una violació passant pel control i els cops. El percentatge és

menor quan el període en el qual s'ha patit algun episodi violent es refereix a l'últim any, en aquest cas afirmen haver sigut víctimes 1 de cada 5 dones (20%).

Igualment, si atenem a les franges d'edat de les dones enquestades, les dades augmenten a mesura que disminueix l'edat: el 42% de les dones de 65 anys o més reconeixen haver sigut víctimes de violència; mentre que així ho reconeix el 68% de les dones entre 24 i 65 anys enfront del 71% de les més joves, entre 16 i 24 anys.

Les dones violades tenen quasi 6 vegades més risc de tenir pensaments suïcides que les dones que mai han experimentat violència sexual

Violència sexual fora de la parella

El 6,5% de les dones han patit violència sexual per part d'alguna persona amb la qual no mantenien cap relació al llarg de les seues vides. En els últims 12 mesos així ho afirma el 0,5% de les entrevistades.

A més, un 3% del total de dones ha patit violència sexual en la infància (abans de complir 15 anys) i un 2% han sigut violades alguna vegada en les seues vides. Del total de dones que han patit episodis de violència sexual, un 14% estaven sota els efectes de l'alcohol o les drogues (la qual cosa representa el 0,9% de totes les dones que formen la mostra).

Quant al sexe i la relació amb els agressors, el 99,6% de les dones diuen haver sigut violentades sexualment per un home; en el 21,6% dels casos, l'home era un familiar, en el 49%, un amic o conegut, i en el 39% ho va ser un desconegut.

Respecte a les agressions sexuals múltiples, el 12,4% de les dones que han patit violència sexual afirmen haver sigut agredides per més d'un home.

Només el 8% de les agredides sexualment per una altra persona diferent de la parella ha denunciat. I entre els motius arguïts per a no denunciar destaquen per ser menor d'edat, per no concedir importància al que ha succeït, per vergonya o per temor de no ser creguda.

Les conseqüències físiques i mentals en les dones que han patit violència sexual són múltiples i diverses, però és revelador que el 6,5% d'elles haja tingut pensaments suïcides. El percentatge augmenta si el delictes és la violació, perquè el 38% d'aquestes víctimes ha pensat a suïcidar-se. És a dir, les dones violades tenen quasi 6 vegades més risc de tenir pensaments suïcides que les dones que mai han experimentat violència sexual.

Sèxting

Consisteix en l'enviament de continguts de tipus sexual (principalment fotografies i/o vídeos), produïts generalment pel remitent, a altres persones per mitjà de telèfons mòbils i sense el consentiment previ del remitent.

Assetjament sexual

La Macroenquesta entén per assetjament sexual comportaments com mirades insistents o lascives, contacte físic no desitjat, exhibicionisme, sèxting, entre d'altres. Sobre aquest tema, el 40,4% de les dones ha patit assetjament sexual alguna vegada en les seues vides, i un 18,5% afirma haver sigut assetjada abans dels 15 anys.

Com en el cas anterior, són els homes els qui en el 98% de les ocasions assetgen les dones. Però, a diferència de la violència sexual, davant de la pregunta de si coneixien o no el seu assetjador, el 73,9% de les dones afirmen desconèixer-lo, el 34,6% reconeix que era un amic o conegut i el 17,3%, que era un familiar. Per la seua banda, només el 2,5% de les dones van interposar denúncia per assetjament sexual.

Assetjament reiterat o *stalking*

El 15% de les enquestades afirma haver patit assetjament reiterat alguna vegada en les seues vides, i el 3% en l'últim any. D'aquestes dones que es reconeixen com a víctimes de *stalking*, el 47% va rebre telefonades obscenes, amenaçadores o silencioses i el 41% van ser seguides o espiades.

En el 88% dels casos l'assetjador va ser un home i respecte al vincle entre la dona víctima i l'home assetjador, en el 40% de les ocasions l'assetjador era un amic o conegut, en el 33%, era un desconegut i en el 21% qui exercia *stalking* era la parella o l'exparella.

En referència a la freqüència, el 60% de les dones assetjades diuen haver patit *stalking* setmanalment o diària. Quant al nombre de denúncies, fins i tot sent baix, és major el percentatge de dones que denuncien assetjament reiterat (12%) que assetjament sexual (2,5%).

Violència en la parella o l'exparella

També la violència que té lloc dins de les relacions íntimes i afectives adquireix múltiples formes. Així, el 14% de les entrevistades afirma haver sigut víctima de violència física i/o sexual per part de la seua parella actual o l'exparella alguna vegada en la vida. I quasi el 2% reconeix que ho ha sigut en l'últim any. Les dades es disparen si tenim en compte la violència psicològica (emocional, econòmica, actituds de control i domini, infringir por), perquè el 32% de les enquestades admet haver patit aquest tipus de violència en algun moment de la relació i l'11% l'ha patida en els últims 12 mesos.

Les dones que han patit violència física i/o sexual per part de la seua parella o exparella tenen 5 vegades més risc de pensar a suïcidar-se que les dones que no han sigut violentades

Les xifres revelen, a més, que les agressions físiques i sexuals van acompanyades d'agressions verbals i actituds masclistes, ja que el 97% de les dones que han patit violència física i/o sexual també han patit violència psicològica. Igualment, són reveladores les xifres quant a la freqüència, perquè més del 70% de les dones que reconeixen haver patit violència per part de la seua parella o exparella afirma que va succeir en més d'una ocasió.

Respecte a les denúncies, el 22% de les víctimes de violència en la parella han denunciat. I si atenem a la violència física i sexual exercida per la parella o l'exparella, el percentatge augmenta en 10 punts, ja que el 32% de les dones van denunciar agressions físiques i sexuals.

Les conseqüències per a la salut de les víctimes, novament, es mesuren en lesions físiques (46%) i psicològiques (70%). Així mateix, les dones que han patit violència física i/o sexual per part de la seua parella o exparella al llarg de les seues vides tenen 5 vegades més risc de pensar a suïcidar-se que les dones que no han sigut violentades.

Stalking

Significa aguit o assetjament. És la situació que es crea quan una persona persegueix una altra de manera obsessiva. Missatges o telefonades reiterades, persecució, espionatge... es pot assetjar de moltes formes una persona.

Masclisme i publicitat

Masclisme, racisme, classisme, obesitat, anorèxia, narcisisme, superficialitat, consumisme... Es fa difícil defensar una professió que alimenta tants dels mals de la nostra societat. Però ho intentaré perquè, evidentment, la publicitat és sexista i moltes coses més. Però té solució.

Per a començar, diré que la publicitat és una eina del màrqueting per a vendre't coses que no necessites. Segurament ja ho sabies, perquè tothom ho sap. Que la publicitat "menteix" també tothom ho sap. I que la publicitat ens mostra un món idealitzat i inassolible, repetisc, in-as-so-li-ble, també tothom ho sap. A on vull arribar?

Al fet que quan tens davant un anunci ja saps que t'estan "atacant" i et poses "a la defensiva", no te'l creus, cerques la lletra xicoteta. La publicitat està identificada com a tal i legislada perquè no puguem dir qualsevol cosa. La societat, en teoria, està protegida contra la publicitat.

Però ningú et defensa dels continguts informatius. Amb aquesta estupenda excusa de la llibertat d'expressió, et manipulen. Ningú et defensa dels continguts d'entreteniment (televisió, cinema...). Amb aquesta estupenda excusa de la llibertat de creació, et manipulen. La publicitat em sembla innocent al costat d'aquests dos monstres.

La publicitat és com l'energia nuclear. La culpa no és de l'eina, sinó de les persones que la utilitzen. I qui la utilitza? Doncs senyors (joves i dinàmics, això sí) de classe mitjana-alta, blancs, hetero... tot el pack. No han llegit res sobre feminisme, encara que si cal dir que són feministes, ho diuen... Afirmen que reflecteixen la realitat, però en viuen lluny. I també hi ha dones, però poques encara.

Informació útil

L'Observatori de Publicitat No Sexista és l'òrgan consultiu de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives de la Generalitat Valenciana que té com a fi actuar com a fòrum d'observació, anàlisi i canalització de les denúncies originades pels anuncis sexistes que apareguen en els mitjans de comunicació de la Comunitat Valenciana. Tota persona que veja un anunci sexista i desitge denunciar-lo, pot accedir al formulari del web de l'Observatori.

Noelia Terrorer

És creativa publicitària. Al febrer de 2009 obri, juntament amb Carlos Rubio, la seua pròpia agència de publicitat *Ladies & Gentlemen*. Ells han sigut els artífexs de la campanya "Joguets per la igualtat"

Alguns publicitaris (pocs) m'han preguntat, preocupats, com saber si una idea és sexista. Bé, hi ha una fórmula infal·lible per a saber si la idea que has tingut és sexista. Si canvies la dona de l'anunci per un pitxer i el contingut no canvia essencialment, és sexista. Si canvies la dona de l'anunci per un home i queda ridícul, és sexista. I, si tens dubtes de si és sexista, llavors també és sexista.

La dona dels anuncis és bella i prima. Es cuida per a estar bonica, fa coses de casa. Sempre somriu. Quan no posa cara d'estar esperant un home perquè està desitjant tindre sexe amb ell. Per la seua banda, ell condueix, treballa, fa esport, mana i no necessita somriure. Tampoc necessita esforçar-se per a posar-se bonic, perquè té un desodorant màgic. Fa tasques de la casa, a vegades, mentre somriu (ara sí), perquè sap que a ell sí que l'aplaudiran per fer-ho. Això és el que veig (analitze) jo en la publicitat.

Supose que es nota que em fa bastant ràbia la publicitat. Vaig tindre una crisi i vaig intentar canviar de professió. Però el destí no va voler. En un moment vaig tindre la sort de fer una campanya sobre joguets sexistes i vaig canviar el xip. Continue fent publicitat, però amb un altre enfocament. Per a començar, m'he especialitzat bastant en campanyes socials. Ara venc el bé! I quan faig campanyes "comercials", per descomptat, sempre porte posades les ulleres violeta.

Vaig trobar la manera de continuar gaudint fent publicitat, perquè, ben utilitzada, és una de les eines més potents per a aconseguir la igualtat. Però tenim una eina més potent encara i que pot canviar radicalment la publicitat: els nostres moneders. Si és sexista, canvia de marca!

Rols Sexistes?

NO Gràcies

L'Ajuntament de Castelló posa en marxa una campanya per a sensibilitzar sobre l'ús de jocs i joguets no sexistes

L'objectiu de la campanya "Si juguem igual, serem iguals" és aprendre a jugar i viure en igualtat

L'Ajuntament de Castelló, a través del Servei d'Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes, ha llançat una campanya dirigida als centres educatius de primària per a conscienciar i sensibilitzar els xiquets i les xiquetes sobre un ús no sexista dels joguets.

Durant la infància, el joc és un pilar fonamental per a la socialització i l'aprenentatge dels més xicotets. Això suposa que aprenen jugant, i de la mateixa forma que s'aprèn a discriminar per gènere, es pot aprendre a evitar aquest tipus d'actituds. És a dir, es pot aconseguir la igualtat jugant.

Aquesta idea és la que persegueix l'Ajuntament de Castelló, que ha dissenyat unes fitxes i activitats didàctiques per a xiquets i xiquetes entre 4 i 12 anys. En concret, el contingut d'aquestes fitxes es divideix en set àrees temàtiques que van des de posar fi al gènere en els joguets ("Què més importa si són per a xiquetes o per a xiquets?") fins a la distribució de les tasques de la llar passant per models diferents de famílies.

L'Ajuntament de Castelló posa en marxa la campanya "Si juguem igual, serem iguals"

Tenint en compte, a més, que s'aproxima el Nadal, la campanya cobra tot el seu sentit atesa la quantitat d'anuncis i missatges publicitaris sobre jocs i joguets que s'emeten en els diferents suports mediàtics i en els catàlegs de joguets infantils.

Cada vegada més, veiem xiquetes construint castells, portant una moto o jugant al futbol. Igualment, observem que els xiquets passen les seues nines, escuren en la cuina de fusta o planxen la roba. Però el sector del joguet continua sent un àmbit en el qual proliferen els estereotips sexistes i en el qual els rols de gènere encara estan molt diferenciats. És habitual veure que els aparadors continuen separant els cotxes i joguets amb tons blaus per als xiquets, i les nines i qualsevol article de color rosa només per a les xiquetes. I, precisament, aquesta diferenciació de rols i d'estereotips sexistes estan en la base de la discriminació de gènere.

El Consistori, a més, ha dissenyat calendaris que, emulant la portada de la revista *TIMES*, entre d'altres, posa en qüestió els rols tradicionals i sexistes atribuïts als joguets

de xiquets i xiquetes. Perquè educar els més xicotets en igualtat és una cosa que ha de fer-se des de la infància i una bona idea és fer-ho a través de jocs divertits que deixen al marge les diferències de gènere.

Procés de pressupostos amb perspectiva de gènere a l'Ajuntament de Castelló

Incorporar l'enfocament de gènere en els pressupostos de l'Ajuntament implica tindre en compte que el procés de socialització diferenciada i jerarquizada de dones i homes genera una posició i situació de desigualtat en la societat per a les dones. Aquestes desigualtats de gènere es mantenen i augmenten mitjançant la reproducció de rols i estereotips de gènere, que comporta, al seu torn, un accés desigual als recursos i als serveis. Les polítiques públiques, i els pressupostos que les sustenten, no són neutres al gènere, sinó cegues a aquest, ja que produeixen un impacte diferenciat en homes i dones, per la qual cosa poden contribuir a la igualtat o, per contra, incrementar la desigualtat i perpetuar la discriminació.

El consistori de Castelló va definir en 2016 la seua estratègia per a incorporar la mirada de gènere en el Pressupost municipal i va constituir un "grup impulsor" conformat per representants de les Regidories d'Hisenda i de Feminisme i LGTBI, al qual, al desembre 2017, es va sumar la Regidoria de Transparència i Bon Govern.

La metodologia aplicada per l'Ajuntament per a identificar l'impacte de gènere en el pressupost consisteix en la classificació dels recursos pressupostaris inclosos en els Plans Departamentals d'acord amb tres categories: 1) Despeses i inversions amb Impacte Directe [D], dins de les quals s'identifiquen la despesa focalitzada en dones, fet que contribueix a la cultura de la igualtat i la de corresponsabilitat social i pública per a la cura i

la sostenibilitat de la vida; 2) Despeses i inversions amb Impacte Indirecte [I] i 3) Despeses i inversions amb Impacte no Identificable [NI]. Els negociats que participen en el procés, a més de classificar-lo, han d'emplenar l'Annex d'Impacte de Gènere en el qual s'explica la inclusió de les línies pressupostàries en eixes categories. Amb aquesta informació es realitza l'Informe d'Impacte de Gènere que acompanya el Pressupost anual de l'Ajuntament.

En el Pressupost de 2019 es va incorporar un segon nivell d'anàlisi de la despesa per àrea d'impacte, en analitzar com incideixen les línies pressupostàries classificades en els mecanismes de reproducció de les desigualtats de gènere, dels rols i estereotips, en els recursos i en la representació.

Després de quatre anys d'aplicació dels Pressupostos amb Enfocament de Gènere a l'Ajuntament es pot concloure que cada any s'han anat sumant més negociats al procés i a la classificació de l'impacte de gènere directe i indirecte dins dels seus Plans Departamentals. Això ha suposat un augment progressiu en les línies pressupostàries tant en import com en accions que contribueixen a la igualtat de gènere.

En el Pressupost de 2017 els negociats que van classificar impacte de gènere van ser 18, passant a ser-ne 37 més el Patronat d'Esports en el Pressupost 2020. Això suposa que el 44% dels Plans Departamentals, que és l'eina on es defineix el pressupost, tenen en compte l'impacte de gènere.

PLANS DEPARTAMENTALS QUE IDENTIFIQUEN PEG 2020

VAN INICIAR EL PRESSUPOST

SE SUMEN AL PRESSUPOST

2017

2018

2019

2020

1. SIO
2. Inclusió Social
3. Arxius i Biblioteques
4. ADL
5. Modernització
6. Atenció Integrada
7. Participació Ciutadana
8. Promoció i Mercats
9. Salut Pública
10. GAPTA
11. Coordinació Projectes Socials
12. Cooperació Social
13. Atenció a la Dependència
14. Dinamització Comunitària
15. Convivència Social
16. Cultura
17. Joventut
18. Vivenda

19. Educació
20. Seguretat i Logística
21. Serveis Urbans, Infraestructura
22. Conservació
23. Gestió Mediambiental

24. Neg. Adm. Àrea Seguretat
25. Policia de Districte
26. Bombers
27. Patrimoni
28. Assumptes Interns
29. Formació
30. Prevenció de Riscos
31. Selecció
32. Nòmines
33. Patronat d'Esports

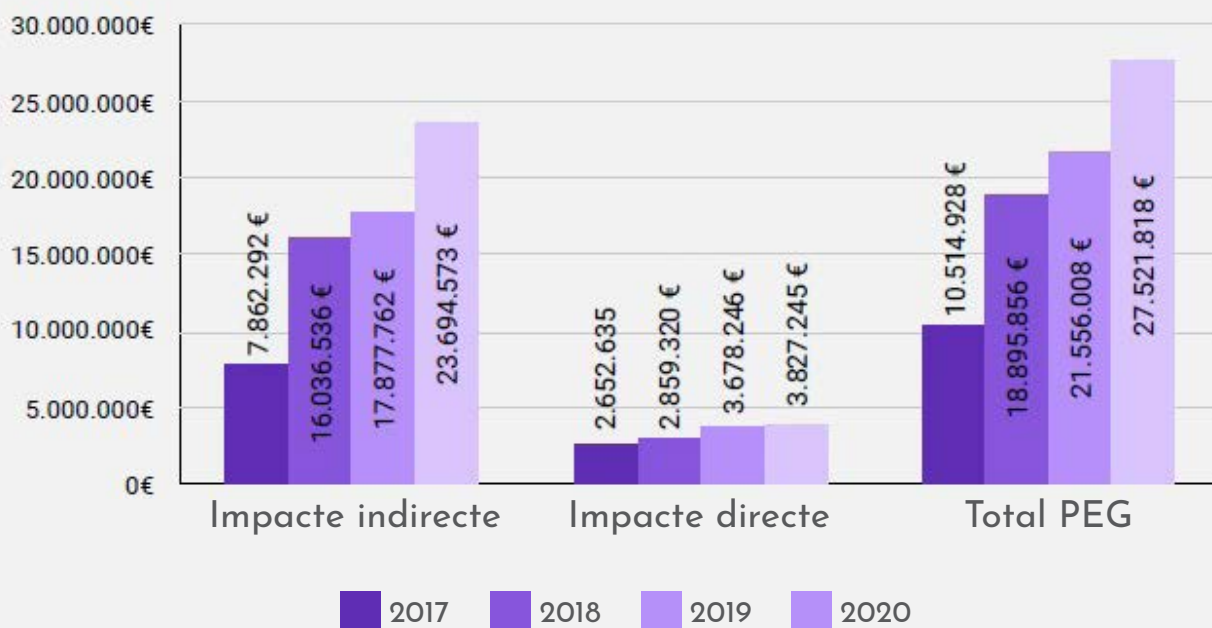
34. EDUSI
35. Plurilingüisme
36. Oficina del Major
37. Família i Infància
38. Pla de Mitjans de Comunicació

Ajuntament de
Castelló

Si ens fixem en l'import de les línies pressupostàries classificades amb impacte de gènere, l'evolució del procés mostra que l'import quasi s'ha triplicat des de 2017 fins a 2020, passant de ser un 6,36% del Pressupost total de l'Ajuntament en el seu inici a un 16,20% en 2020. Encara que l'augment és més significatiu en l'impacte indirecte que en el directe, que augmenta en menor proporció.

EVOLUCIÓ DEL PEG ENTRE 2017, 2018, 2019 I 2020

La distribució de l'import de la despesa classificada amb impacte de gènere directe mostra que el 3% que estava focalitzat en dones en 2017, en 2020 suposa el 10%. Aquesta dada desmunta el mite que els pressupostos amb enfocament de gènere són pressupostos per a dones. El 9% estava destinat en 2017 a la cultura de la igualtat, percentatge que ha augmentat fins a ser el 19% en 2020. I el 88% estava classificat en 2017 per a la corresponsabilitat i la sostenibilitat de la vida, passant a ser en 2020 el 71%. Aquest últim percentatge, a pesar que ha disminuït respecte a 2017, revela que el major compromís del consistori continua sent amb la corresponsabilitat social per a la cura i la sostenibilitat de la vida.

Al novembre de 2019, l'Ajuntament va aprovar el III Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats de Dones i Homes, paraigua programàtic dels pressupostos amb enfocament de gènere.

Per a l'informe d'impacte de gènere del pressupost de 2021 tindrem el repte d'incorporar una anàlisi que relacione les línies pressupostàries classificades amb impacte de gènere, el seu pressupost i les accions que s'han realitzat durant el 2020 que pogueren estar compromeses en aquest III Pla d'Igualtat.

Què significa aplicar l'enfocament de gènere al disseny dels pressupostos?

Aplicar la perspectiva de gènere al pressupost públic implica detectar les desigualtats que existeixen entre les experiències d'homes i dones per a promoure la igualtat a través d'una planificació més equitativa de la despesa pública. El pressupost amb perspectiva de gènere no significa augmentar partides, sinó reorganitzar-les, atenent com afecta cada euro del pressupost els homes i com afecta les dones.

Existeixen diferències en la salut de les dones i els homes de Castelló?

L'estudi "Diagnòstics per al Pla d'Igualtat de la ciutat de Castelló" analitza des d'una perspectiva de gènere les diferències entre homes i dones per a conèixer la realitat de l'estat de salut de la ciutadania castellanenca.

Per a la realització del III Pla d'Igualtat de Castelló, el consistori ha encarregat una exhaustiva anàlisi sociològica que aborda el sector laboral, l'àmbit de la salut i l'àrea d'educació des d'una perspectiva de gènere. És a dir, atén les necessitats i incidències diferents d'homes i dones per a oferir un diagnòstic més aproximat a la realitat.

Com indiquen els coordinadors del treball, David Gil Solsona i David González Naya, és fonamental fer una anàlisi diferencial perquè dones i homes es posen malalts de manera diferent, per distints motius, estan exposats a distints factors de risc, i els seus problemes específics reben diferent atenció per part dels sistemes sanitaris.

Quant a l'àrea de salut, s'han avaluat set apartats: 1) indicadors generals: esperança de vida, malalties i causes de mort; 2) relació d'homes i dones amb els serveis sanitaris: utilització dels recursos sanitaris i assistència als centres de salut com a acompanyants de persones malaltes; 3) incidència diferencial de factors de risc: consum de drogues i accidents de trànsit; 4) pràctica d'esport; 5) salut reproductiva i sexual: ús d'anticonceptius, mètodes de prevenció de malalties de transmissió sexual, incidència d'aquestes malalties i embarassos no desitjats; 6) salut mental, i 7) salut laboral.

Indicadors generals

L'esperança de vida mitjana de les dones espanyoles des de 2011 fins a 2016 se situa en els 85,5 anys, una xifra pràcticament idèntica a la de les dones de Castelló (85,7 anys). La diferència, encara que mínima, es troba en l'esperança de vida dels homes, mentre que la mitjana espanyola està en 78 anys, la dels castellonencs és mig any menys. Els autors de l'estudi apunten com a possible causa la major exposició dels homes a riscos laborals en ser Castelló una ciutat industrial.

Les malalties més feminitzades, o que afecten en major proporció les dones que els homes són les malalties del sistema osteomuscular (28% dones, 16% homes), seguides de les del sistema circulatori (10% dones, 5% homes) i les malalties mentals (8% dones, 5% homes). D'altra banda, les malalties que afecten més diferencialment els homes són aquelles relacionades amb els problemes cardiovasculars

(20% homes, 11% dones), les endocrines/nutricionals (17% homes, 13% dones) i les malalties del sistema genitourinari (7% homes, 3% dones).

Sobre les causes de mort a la província de Castelló (any 2017), els tumors són la principal causa de les defuncions d'homes (33% homes, 21% dones), seguida de les malalties del sistema circulatori (30% homes, 34% dones) i les del sistema respiratori (11% homes, 9% dones). Per altra banda, les malalties del sistema circulatori són la primera causa de mort entre les dones, com ja s'ha apuntat, seguida dels tumors i de les malalties del sistema nerviós (10% dones, 5% homes).

Cal destacar que els trastorns mentals i del comportament causen més morts en dones que en homes i que malgrat que les malalties del sistema urinari afecten més homes que dones, són més mortals en dones que en homes.

Els trastorns mentals i del comportament causen més morts en dones que en homes. Malgrat que les malalties del sistema urinari afecten més homes que dones, són més mortals en dones que en homes

Relació amb els serveis sanitaris

Des de 2007 fins a 2016, les dones de la província de Castelló han acudit amb major freqüència a les consultes d'atenció primària que els homes. La diferència, a més, és bastant significativa. Si atenem els trams d'edat, només hi ha tres franges en les quals els homes han utilitzat en major mesura els serveis sanitaris d'atenció primària que les dones: de 0 a 4 anys, de 90 a 94 i de 95 i més.

La diferència en l'ús de l'atenció primària es manté en segones consultes o consultes especialitzades, perquè el 56% de les pacients són dones i el 44%, homes. No obstant això, aquesta diferència desapareix si atenem al sexe de les persones hospitalitzades incloent-hi l'embaràs,

el part i el puerperi en els motius d'hospitalització: el 51% de les persones hospitalitzades són dones i el 49%, homes. Si s'exclou aquest motiu, hi ha més homes hospitalitzats (55%) que dones (45%).

L'estudi, a més, analitza el sexe de la persona que acompanya el malalt a les consultes externes i a urgències de l'Hospital General Universitari de Castelló. Com reconeixen els autors, es tenen en compte aquestes dades perquè deriven de la funció social de les dones com a responsables de les tasques de cura, i no és altra que la responsabilitat d'acompanyament. Com s'esperava, són les dones les que majoritàriament acompanyen els

En consultes externes, el 50% dels pacients van acompanyats per una dona i el 22%, per un home

En urgències, el 46% acudeixen amb una dona d'acompanyant i el 32%, amb un home

Aquesta dada confirma que en el model tradicional de família és la dona l'encarregada de les cures de la resta de membres

pacients a la consulta. I la diferència entre dones i homes acompanyants augmenta notablement en el cas de les consultes externes: en el 50% de les ocasions la persona acompanyant en consultes externes és una dona, enfront del 22% que representen els homes. En urgències la diferència és menor, així i tot, el 46% dels pacients que acudeixen a urgències van acompanyats d’una dona, mentre que el 32% ho fa acompanyat d’un home.

Aquesta dada ve a confirmar que en el model tradicional de família és la dona l’encarregada de les cures de la resta de membres, la qual cosa no sols significa acompanyar el malalt als centres sanitaris, sinó, també, ajustar horaris d’activitats, monitoritzar, interpretar observacions, prendre decisions, fer les gestions pertinents amb el sistema de salut, entre altres tasques que passen desapercebudes i que poden suposar una càrrega d’estrés per a la dona.

Factors de risc

Respecte al consum de medicaments, amb recepta o sense, com antidepressius, estimulants, calmants o pastilles per a dormir, és major en dones que en homes, tant en tot el territori nacional com a la Comunitat Valenciana. No obstant això, són ells els qui més consumeixen drogues il·legals, com cànnabis, cocaïna, èxtasi i altres substàncies psicoactives.

A la Comunitat Valenciana, els homes consumeixen més tabac i drogues il·legals que les dones. Però les dones prenen més antidepressius, estimulants, calmants o pastilles per a dormir que els homes

També són els homes els que consumeixen en major mesura tabac a la nostra comunitat. Així, el 28% dels homes i el 18% de les dones fumen diàriament. El 3% dels homes fumen però no diàriament i també ho fa l’1% de les dones. El 42% dels homes mai han fumat mentre que el 61% de les dones tampoc ho han fet.

La ingesta d’alcohol presenta dades similars: entre setmana, els homes consumeixen 3,7 vegades més alcohol que les dones, i els caps de setmana la diferència es redueix, perquè ells consumeixen 2,7 més vegades alcohol que elles.

Pel que fa als accidents de trànsit, les dades són recollides per a tot Espanya per la DGT, per això no hi ha xifres específiques per a la província de Castelló. Els homes espanyols representen el 73% dels conductors implicats en accidents, mentre que elles són conductores implicades en el 27% de les ocasions. Aquests percentatges revelen una masculinització de les persones conductores implicades en els accidents. No obstant això, la diferència percentual es redueix en el nombre de víctimes masculines i femenines, i ofereix dades més equilibrades: el 60% de les víctimes són homes i el 40%, dones. És curiós, no obstant això, l’alt percentatge de dones víctimes d’accidents de trànsit atés el baix percentatge de la seua implicació com a conductores.

Cal matisar, així mateix, que per persona víctima s’entén les ferides que no requereixen hospitalització, les persones que sí que són hospitalitzades i les mortes. En aquest sentit, més del 90% de les víctimes no ingressen en un centre sanitari. D’aquestes víctimes, el nombre de

dones ferides és lleugerament superior al d’homes. Però de les víctimes que sí que requereixen hospitalització o que moren, són més nombrosos ells que elles.

Pràctica d’esport

A la Comunitat Valenciana, les persones majors de 65 anys són les que més temps dediquen a l’esport, sobretot els homes, amb una mitjana de 85 minuts al dia enfront dels 53 minuts que dediquen les dones. Des de la infància fins als 49 anys, dones i homes valencians dediquen un temps similar a l’esport. La diferència comença a ser evident i s’engrandeix a partir dels 50 anys, i són els homes els que més temps inverteixen en hàbits esportius.

No obstant això, si exclouem caminar, caça, pesca i altres activitats no específiques, són els homes de totes les edats els que més activitat física realitzen a la Comunitat Valenciana, excepte en la franja de 30-49 anys, perquè elles dediquen 10 minuts al dia i ells, 8. Respecte als esports practicats, les dones prefereixen la natació i la gimnàstica mentre que els homes realitzen més esports amb pilota, ciclisme, esquí i patinatge.

Aquestes xifres s’han complementat amb l’observació de la pràctica d’esport a l’aire lliure en dos punts de la ciutat de Castelló. Els resultats mostren que la majoria de persones que van practicar esport a l’aire lliure van ser homes de mitjana edat i madurs. Aquesta infrarepresentació de les dones en la pràctica d’esport a l’aire lliure, expliquen els autors, hem de buscar-la, doncs, en aspectes específics d’aquesta pràctica esportiva: elements com la realització a l’espai públic, l’exposició del propi cos, o les zones de realització, relativament allunyades de la ciutat, que poden comportar un cert element de risc subjectiu.

Salut sexual i reproductiva

La incidència de **l’hepatitis vírica i del VIH**, malalties amb efectes crònics, és **major en homes** que en dones de la Comunitat Valenciana.

Els homes de la província de Castelló tenen més probabilitats de ser **ingressats per una malaltia de transmissió sexual** que les dones.

El **preservatiu masculí** continua sent l’anticonceptiu més usat a la província de Castelló.

El nombre **d’embarassos no desitjats** afecta, sobretot, les xiques d’entre **20 i 29 anys** de la Comunitat Valenciana, i és major que la mitjana nacional.

Feminització de la salut mental

La incidència de **problemes psicològics** a la Comunitat Valenciana és major en dones que en homes.

Aquesta diferència per sexes està present **en totes les edats** a excepció de la infància i l’adolescència (0-15 anys), on la incidència és major en els xiquets que en les xiquetes.

Anorèxia, bulímia, demència o estats d’ansietat són problemes que afecten més les dones, mentre que les dificultats en l’aprenentatge i l’esquizofrènia estan més presents en els homes.

Salut laboral

La tardana incorporació de les dones al treball remunerat fora de la llar es tradueix en un menor nombre d’accidents laborals que els que tenen els homes a la província de Castelló.

Encara que, com a Espanya i a la Comunitat Valenciana, l’evolució dels accidents laborals de les dones a la província ha anat en augment.

Els xics de 16-19 anys tenen un 7,2% de probabilitat de patir un accident laboral; elles, un 2,3%. No obstant això, les dones madures pateixen més malalties laborals que ells.

La "femme fatal", la "xica bona", la dona submissa o la hipersexualitzada són els principals rols femenins representats en les sèries espanyoles

L'informe "Estereotips, rols i relacions de gènere en sèries de TV de producció nacional" conclou que la representació de les dones està travessada per una "mirada patriarcal" que reproduïx i perpetua els rols i estereotips sexistes.

Dihuit sèries de producció nacional emeses entre 2018 i 2019 han sigut analitzades en l'estudi publicat per l'Institut de la Dona i per a la Igualtat d'Oportunitats (IMIO) i realitzat per l'Associació de Dones Cineastes i de Mitjans Audiovisuals (CIMA). Les produccions audiovisuals han sigut seleccionades en funció de la franja horària d'emissió: *prime time*, programació juvenil i sobretaula, i entre aquestes es troben títols com *Cuéntame* (RTVE), *Amar es para siempre* (Antena 3), *La que se avecina* (Telecinco), *Las chicas del cable* (Netflix) o *Gigantes* (Movistar).

La primera part de l'estudi, centrada en la participació de dones i homes com a professionals en la indústria de la ficció televisada, revela que el 78% de les sèries són dirigides per homes, en el 16% homes i dones comparteixen la direcció i només el 6% (una sèrie de les 18) compta amb una dona en la direcció.

A més, els homes ocupen la majoria dels alts llocs en les indústries audiovisuals alhora que són majoria en la resta de categories professionals relacionades, sobretot, amb labors directives, tècniques i artístiques. És a dir, per cada dona treballant, es comptabilitzen dos homes. Es constata, així mateix, que les dones només són majoria en els escalafons més baixos de la piràmide ocupacional i exerceixen les tasques de perruqueria, maquillatge i vestuari.

Quantes i com són representades les dones

Quantitativament, el nombre de dones protagonistes ha experimentat un gran avanç. Encara que el protagonisme predominant és el mixt o coral. En termes genèrics, les dones són protagonistes en el 28% de les ocasions, mentre que ells ho són en el 26%. Si atenem als rangs de sèries, els protagonismes femenins abunden més en les produccions de sobretaula i juvenils que en les de *prime time*, on ells guanyen presència.

Però és, precisament, en les sèries de sobretaula i juvenils protagonitzades per dones on més proliferen els rols sexistes. Així, la passivitat defineix el món de les dones i se les representa com a dones objecte. I quan són protagonistes d'alguna acció, aquesta té a veure amb la cura cap a uns altres. Per això no és estrany que apareguen treballant només en un 14% de les vegades, a la qual cosa caldria descomptar un 2,5% que apareixen com a treballadores domèstiques.

Per la seua banda, la representació de les relacions positives o negatives entre les dones i entre els homes varia molt en funció del rang de sèries analitzades. Perquè mentre que en les de sobretaula són més abundants les relacions positives que les negatives, tant entre les dones com entre els homes, en les sèries juvenils adquireixen major importància les relacions conflictives, d'enemistat i rivalitat.

I el mateix ocorre amb la família i la relació de parella ficcionades. Mentre que en les sèries de sobretaula la família troba suport en l'harmonia i en les relacions de parella es dona una clara exaltació a l'amor i a la cura; en les destinades a un públic juvenil, la família és més conflictiva i les relacions de parella no són tan positives ni tan idíl·liques: són més reals.

Quant a la representació de la violència, és preocupant l'alt grau de violència masculina contra homes i contra dones que apareix en les sèries. Si ens centrem únicament en la violència exercida contra les dones (simbòlica: actituds masculistes, cosificació de la dona; altres violències: física, psicològica), aquesta representa quasi el 35% del total de seqüències analitzades. Com en casos anteriors, les dosis de violència són molt majors en les produccions de *prime time* i juvenils. Això no significa que no existisquen dones violentes en la ficció. Però és cert que solen exercir una violència reactiva, és a dir, en defensa pròpia, o violència i atacs verbals.

Les conclusions que llança l'estudi és que malgrat l'augment de dones protagonistes en les sèries, dada molt positiva, la seua representació continua estant carregada d'estereotips i rols tradicionals i classistes que redueixen el seu univers al de la feminitat hegemònica. Per tant, no sols importa quantes, sinó com són representades les dones en la televisió.

La cosificació sexual

En la representació audiovisual ocorre quan es representa una dona com un objecte sexual. Per exemple, quan en un pla apareix el cos (o parts d'aquest) sent utilitzat com a objecte de desig. En un 6,3% de les seqüències analitzades hem trobat una o més vegades escenes en les quals hi havia cosificació sexual de les dones.

L'Ajuntament de Castelló col·labora amb els centres de primària per a celebrar el Dia Internacional de les Xiquetes

Enguany, la pel·lícula que ha proposat el consistori és *Binti* (Frederike Migom, 2019)

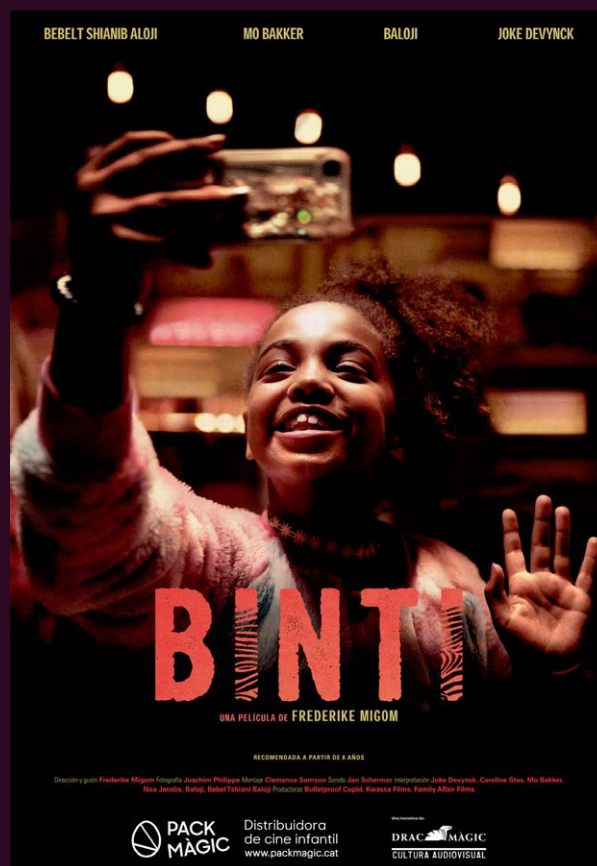
Binti té dotze anys. Va nàixer al Congo, però viu a Bèlgica amb el seu pare Jovial des de molt menuda. Tot i que no tenen papers, Binti vol viure una vida normal i somia de convertir-se en una famosa *youtuber*. Elias, d'onze anys, viu sol amb la seua mare Christine des del divorci del seu pare. Quan la policia entra a casa de Binti i ha de fugir, la xiqueta es refugia a la cabanya de l'arbre d'Elias i poc després idea la solució perfecta per a tots els seus problemes: si pot assegurar que el seu pare i la mare d'Elias es casen, podran quedar-se a Bèlgica.

Aquest és l'argument de la pel·lícula que des de la Regidoria de Feminisme i LGTBI de l'Ajuntament de Castelló s'ha proposat per a la seua visualització en els cicles mitjà i superior dels col·legis de primària. Cada any, el consistori selecciona un llargmetratge en el qual la protagonista siga una xiqueta. Una xiqueta diferent, valenta, decidida. Una xiqueta de la vida real. Amb la pel·lícula, la Regidoria de Feminisme i LGTBI distribueix un dossier amb activitats per a treballar a classe amb la finalitat de debatre, reflexionar, cercar i investigar sobre els temes que tracta el film i desenvolupar la creativitat artística de l'alumnat.

Una generació de xiquets i xiquetes sense un guió preestablert i imparables

Per a emmarcar aquesta activitat en el seu context, la regidora Verònica Ruiz Escrig ha redactat una carta que explica el perquè d'aquest dia i la seua importància. El 19 de desembre de 2011, l'Assemblea General de les Nacions Unides va adoptar la Resolució 66/170 per a declarar l'11 d'octubre com a Dia Internacional de la Xiqueta i reconèixer els seus drets i els desafiaments únics als quals s'enfronten en tot el món, així com

promoure el seu empoderament i el compliment dels seus drets humans.

L'antecedent d'aquesta resolució és la Conferència Mundial sobre la Dona celebrada a Pequín en 1995. En aquesta es va adoptar per unanimitat la Declaració i Plataforma d'Acció de Pequín, el pla més progressista mai realitzat per a promoure els drets no sols de les dones sinó també, i específicament, de les xiquetes.

Com assenyalen des de la Regidoria de Feminisme i LGTBI, el lema d'enguany, "Una generació de xiquets i xiquetes sense un guió preestablert i imparables", pretén celebrar tots els assoliments aconseguits per i per a les xiquetes. Però no hem d'oblidar que, malgrat els límits i barreres que estan trencant les més xicotetes i adolescents, encara milions de xiquetes es veuen forçades a casar-se, no van a escola o són obligades a mantenir relacions sexuals. Per tot això, urgeix que els acords aconseguits a Pequín fa 25 anys es facen realitat per a poder crear i oferir un futur millor a les xiquetes de tot el món.

Espanya garanteix mitjançant reial decret el principi d'igual retribució per treballs d'igual valor entre dones i homes

Amb aquesta norma s'ha aprovat, també, el reial decret pel qual es regulen els plans d'igualtat i el seu registre

El dret a percebre igual salari per exercir un mateix treball no és una cosa nova, perquè convenis internacionals i directives europees garanteixen aquest principi de no-discriminació retributiva per qüestions de gènere des de la dècada dels 50 del segle passat. Malgrat això, els estudis realitzats en l'àmbit nacional evidencien que la bretxa salarial no ha fet sinó que augmentar en l'últim any. Així ho demostren els resultats de la quarta edició de l'informe "Bretxa salarial i sostre de vidre" (2020), realitzat pels tècnics del Ministeri d'Hisenda (Gestha): la bretxa salarial s'ha eixamplat en 66 euros durant l'últim any, de manera que les dones cobren 4.915 euros menys que els homes.

La bretxa salarial s'ha eixamplat en 66 euros durant l'últim any. Les dones cobren 4.915 euros menys que els homes

Amb l'objectiu, per tant, de reduir i eliminar aquesta bretxa salarial i avançar en igualtat laboral, el Consell de Ministres va aprovar el passat 13 d'octubre dos reials decrets les mesures dels quals han sigut acordades entre els Ministeris d'Ocupació (Yolanda Díaz) i Igualtat (Irene Montero) i els sindicats UGT i CCOO. No obstant això, i malgrat la intensa participació en la seua negociació, les organitzacions empresarials no han rubricat les normes. Els dos decrets entraran en vigor als sis mesos de la seua publicació en el *Butlletí Oficial de l'Estat*, és a dir, a l'abril de 2021.

Reial decret d'igualtat retributiva entre dones i homes

Els principals detalls d'aquest decret es concreten en el desenvolupament del principi de transparència retributiva. És a dir, identificar les discriminacions, directes i indirectes, que produeixen una desigual retribució davant de la mateixa ocupació laboral. Això sol produir-se perquè es valora de manera diferent el mateix treball si és exercit per un home o per una dona, i és pitjor valorat el que desenvolupa la dona. Mitjançant el principi de transparència retributiva es persegueix, per tant, que tinguem en compte únicament paràmetres objectius i vinculats de manera estricta amb el càrrec exercit, sense que el gènere de les persones actue com a factor discriminatori.

Per a això, el text legal posa en marxa una sèrie d'instruments que donen efectivitat a la transparència que es persegueix. D'aquesta manera, el reglament aposta per dos eixos principals: 1) l'accés a la informació desagregada per sexe possibilita l'accés a les dades estadístiques necessàries per a plantejar demandes per discriminació salarial; i 2) la transparència salarial és entesa, també, com a instrument per a inspirar en l'empresariat un major interès en la instauració de sistemes de retribució objectius.

A partir d'ara, les empreses estan obligades a elaborar un registre dels salaris de tota la plantilla, així com a fer una auditoria retributiva. Però quines empreses estan obligades a això? Les que elaboren un pla d'igualtat han de contemplar, a més, aquesta auditoria retributiva. L'objectiu d'aquesta acció és diagnosticar la situació salarial de partida de la plantilla per a detectar possibles discriminacions i establir un pla d'actuació per a la correcció de les desigualtats retributives.

Reial decret pel qual es regulen els plans d'igualtat i el seu registre

La principal novetat d'aquesta norma és que totes les empreses, amb independència del nombre de treballadors i treballadores que tinguen, estan obligades a respectar la igualtat de tracte i d'oportunitats en l'àmbit laboral. Se'ls exigeix, a més, que adopten, amb negociació prèvia, mesures per a evitar qualsevol tipus de discriminació laboral entre dones i homes, i promoure les condicions de treball que eviten l'assetjament sexual i per raó de sexe.

El reial decret d'igualtat retributiva entre dones i homes es basa en el principi de transparència retributiva

De manera detallada, les empreses amb 50 o més membres en la plantilla estaran obligades a elaborar i aplicar un pla d'igualtat. Per a les empreses de menys de 50 treballadors, el pla d'igualtat ha de ser d'elaboració i aplicació voluntària, llevat que els convenis col·lectius així ho requerisquen. Per la seua banda, els grups empresarials poden establir un pla únic per a totes les empreses que l'integren o per a part d'aquestes. Però el pla que desenvolupe el grup empresarial ha de tindre en compte l'activitat que duen a terme totes les seues empreses i justificar la conveniència d'elaborar un únic pla per a totes.

Coneixem l'associació Liceu de Dones de Castelló

"Castelló tenia la necessitat d'una nova associació feminista", reconeix la seua presidenta

Les reunions, sopars i xarrades amb amigues donen per a molt. Tant com per a crear Liceu de Dones. Va ser en 2012 quan després de, precisament, un sopar, Ana Moltó (presidenta de l'associació), Vita Arrufat (metgessa de Salut Pública) i altres feministes històriques de Castelló van decidir donar forma al seu projecte comú, treballar per la igualtat, i constituir l'associació Liceu de Dones. Un nou espai col·laboratiu que donara cabuda a les inquietuds d'aquestes dones i des del qual continuar contribuint al moviment feminista.

Com tota, o quasi tota, entitat social, Liceu de Dones la van integrar en els seus inicis unes huit dones. Però va ser en 2017 quan l'associació va experimentar un impuls gràcies a la incorporació de dones entusiastes amb ganes de desenvolupar nous projectes, com ara Celia Prats, Ludi Segura i Reyes Santamaría, que estava ja donant suport des del principi, i altres dones col·laboradores. I gràcies, també, a l'ajuda de Red Mujeres de Madrid, que va assessorar la nova directiva, en la qual Ana Moltó assumeix la presidència, per a revitalitzar l'agrupació castellanenca.

Ara, l'associació compta amb unes 40 dones procedents d'àmbits professionals diversos, però que d'una manera o d'una altra treballen en temes d'igualtat. I si no és el cas, afirma la seua presidenta, "totes hem donat una pinzellada de feminisme a les nostres ocupacions perquè en el moment que prens consciència, ja no pots deixar de fer-ho". Així, l'objectiu principal d'aquest grup multidisciplinari és la lluita per la igualtat de les dones.

El nom de l'associació, explica Ana Moltó, és una referència al Lyceum Club Femenino de Madrid, una de les primeres associacions de dones, en aquest cas universitàries, a Espanya. Creada en 1926, va acollir figures il·lustres procedents de l'elit sociocultural del país, com María de Maeztu, la seua impulsora i presidenta, Victoria Kent, María Teresa de León o Clara Campoamor.

Liceu de Dones és un club eminentment cultural. Les seues integrants veuen en la cultura un agent de canvi social amb poder transformador. I és per això que organitzen actes i esdeveniments des del feminisme i pel feminisme. En aquest sentit, els seus actes es concreten en presentacions de llibres, taules de debat, conferències, presentacions de curtsmetratges i documentals, col·laboracions amb museus, etc. Com comenta la seua presidenta, l'últim esdeveniment previst és una jornada en la qual participen dones acadèmiques i professionals de la qual participen dones acadèmiques i professionals de la psicologia i la judicatura per a abordar la revictimització de les dones que pateixen violència de gènere i de la capacitat d'agència d'aquestes per a poder eixir del cercle dels maltractaments.

L'avanç de les dones cap a la igualtat de gènere s'estanca

Un nou estudi de l'ONU revela que només el 47% de les dones del món estan ocupades, mentre que menys del 50% de les dones en edat de treballar estan en el mercat laboral, una xifra que quasi no ha canviat durant els últims 25 anys. A més, tot just 20 dones en tot el món són caps d'Estat o presidentes del Govern; només un 50% pot decidir utilitzar mètodes anticonceptius o negar-se a tindre relacions íntimes. I encara són moltes les víctimes del matrimoni infantil i la mutilació genital. L'estudi també adverteix que el treball domèstic i de cures no remunerades continua estant molt feminitzat, la qual cosa limita l'empoderament econòmic de les dones. La pandèmia COVID-19 ha afectat encara més els mitjans de vida de les dones.

Premi d'assaig feminista Celia Amorós

L'Institut de la Dona crea el Premi d'assaig feminista en homenatge a Celia Amorós per la seua inestimable contribució, sobretot teòrica, al feminisme. Amorós (València, 1944) va ser la primera dona a guanyar el Premi Nacional d'Assaig en 2006. És catedràtica de Filosofia i Filosofia Moral i Política en la UNED. En 1987 va crear el Seminari Permanent "Feminisme i Il·lustració" en l'Institut d'Investigacions Feministes, de la Universitat Complutense de Madrid, que va dirigir fins a 1993. Amb Amelia Valcárcel i Carmen Alborch va fundar a València en 2012 el fòrum "Cultura per la Igualtat: Cercle feminista". L'Institut de la Dona comunicava la creació d'aquest premi el Dia de les Escriidores, el 19 d'octubre, i la intenció del qual és fomentar la investigació feminista, ja siga individual o col·lectiva, i impulsar la publicació i difusió d'aquestes obres. La ministra d'Igualtat, Irene Montero, expressava que posar el seu nom al Premi d'assaig feminista és donar a conèixer la seua trajectòria vital perquè servisca de referent i inspiració a moltes altres dones acadèmiques, teòriques i investigadores.

Inauguren una escultura de María Moliner a València, on va viure 16 anys

L'Ajuntament i la Universitat de València han instal·lat un monòlit en homenatge a la filòloga, bibliotecària i lexicògrafa saragossana en la façana de les Escoles d'Artesans, enfront de la casa on va viure entre 1930 i 1946 a la Gran Via Marqués del Túria. L'objectiu d'aquest reconeixement és visibilitzar el pas de l'autora del cèlebre *Diccionario del uso del español* (1966) per la ciutat i, sobretot, la seua enorme contribució a la difusió de la cultura. Mentre va residir a la capital valenciana durant la República, Moliner va dirigir la biblioteca universitària, va crear el projecte de biblioteques populars (obrint 105 biblioteques rurals) i va col·laborar amb l'Escola Cossio, inspirada en la Institució de Lliure Ensenyament. Aquesta dedicació pedagògica li va costar, no obstant això, l'exili interior durant el franquisme, que va veure truncades les seues idees de progrés i cultura. Inmaculada de la Fuente, autora d'*El exilio interior. La vida de María Moliner* (Turner, 2018), opina que, en aquesta etapa de repressió, en la qual Moliner no va poder continuar desenvolupant la seua intensa activitat cultural, va poder haver-se gestat el seu diccionari.

El malestar psicològic derivat de la COVID-19 i el confinament té una major incidència en les dones

La psicòloga Beatriz Cubilledo García, especialitzada en sexualitats, diversitat i gènere, es fa ressò de l'estudi publicat per la Universitat del País Basc, "Las consecuencias psicológicas de la COVID-19 y el confinamiento", per a explicar les raons que fan que les dones siguen les que més pateixen l'impacte psicològic del confinament. En primer lloc, que sobre elles continue recaent major, a vegades exclusiva, responsabilitat de les cures fa que augmente el seu estrès. Així, les dones, enfront de la importància que la llar

ha adquirit com a espai de treball, han intensificat les labors de neteja i ordre; han assumit, també, les tasques escolars i educatives de les filles i els fills, i han gestionat en major mesura l'afrontament de les defuncions per coronavirus, des del suport emocional dels membres de la família fins a la coordinació de les gestions relacionades amb les defuncions. El resultat és que han augmentat considerablement les hores que les dones dediquen a la llar i a la cura emocional de les persones amb les quals conviuen, tot relegant-se elles mateixes a l'últim lloc quant a autocures. En paraules de Cubilledo, "les exigències de la pandèmia en l'àmbit social han servit, dins del sistema patriarcal, per a carregar més malestar als cossos i les vides de les dones. Quan la sostenibilitat de la vida es fa més complicada, recau sobre les dones. Com no es veurà més afectada la salut mental de les dones?" (*Pikara Magazine*, 30/09/2020).

Només el 15,4% de les assassinades per violència de gènere va denunciar abans el seu agressor

L'informe sobre les sentències dictades en 2018 dels assassinats masculins publicat per l'Observatori contra la Violència Domèstica i de Gènere del Consell General del Poder Judicial (CGPJ) revela que de les 46 sentències analitzades, 38 es refereixen a l'assassinat d'una dona a les mans de l'home amb el qual mantenia o havia mantingut una relació sentimental, 3 es corresponen amb la denominada violència domèstica íntima (la que no és exercida per un home) i altres 3 resolen sobre feminicidis no ocorreguts en l'àmbit íntim i afectiu. De les 39 persones jutjades en aquests casos, 36 eren homes i 3, dones. En relació amb les 36 sentències dictades sobre violència de gènere en l'àmbit de la parella o exparella, 35 van ser condemnatòries i només en una l'acusat va ser absolt per no haver-hi proves suficients. Les penes per a l'assassinat (premeditat) giren entorn dels quasi 22 anys de presó i les imposades per a l'homicidi (no premeditat), els 14,7 anys de presó. L'homicidi imprudent es va castigar amb una pena mitjana de 4 anys. Respecte a les denúncies interposades per dones maltractades per les seues parelles o exparelles i que acaben sent assassinades, en el 84,6% dels casos no constava cap denúncia prèvia.

CICLE DONA I CINE

Girl

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 16 de desembre de 2020
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: Lara, de 15 anys, somia de convertir-se en ballarina. Amb el suport del seu pare es llança de ple a aconseguir-ho. Però el seu cos no es doblega tan fàcilment a la disciplina del ball, perquè en realitat quan va nàixer era un xiquet.

Carmen y Lola

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 28 d'abril de 2021
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: Carmen és una adolescent gitana que viu a l'extraradi de Madrid. Com qualsevol altra gitana, està destinada a viure una vida que es repeteix generació rere generació: casar-se i criar molts fills. Però un dia coneix Lola, una gitana poc comuna que somia d'anar a la universitat i dibuixa grafitis d'ocells. Entre Carmen i Lola creixerà una gran complicitat i tractaran de portar cap avant la seua relació, malgrat els inconvenients i les discriminacions socials a les quals han de veure's sotmeses per la seua família.

Tres anuncios en las afueras

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 27 de gener de 2021
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: La filla adolescent de Mildred Hayes, una dona de 50 anys, ha sigut violada i assassinada. Mildred decideix iniciar pel seu compte una guerra contra la Policia del seu poble en considerar que no fan prou per a resoldre el cas i que es faça justícia. El seu primer pas serà contractar unes tanques publicitàries per a denunciar la situació i assenyalar el cap de la Policia com a responsable principal de la passivitat policial.

Grandma

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 26 de maig de 2021
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: Elle acaba de trencar amb la seua nòvia Olive quan la seua neta Sage apareix inesperadament per a demanar-li diners amb urgència. Encara dolguda per la seua ruptura sentimental, la iaia Elle i Sage passaran tot el dia intentant aconseguir diners visitant antics amics, la qual cosa farà que comencen a revelar-se secrets del passat.

Mujeres del siglo XXI

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 24 de febrer de 2021
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: A la fi dels anys 70, tres dones exploren l'amor i la llibertat a Califòrnia al mateix temps que un adolescent experimenta el pas a la maduresa envoltat per aquestes dones, la seua mare i dos amigues, que el marcaran per sempre.

Petra

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 30 de juny de 2021
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: Petra no sap qui és el seu pare, li ho han ocultat al llarg de la seua vida. Després de la mort de la seua mare inicia una cerca que la condueix a Jaume, un cèlebre artista plàstic poderós i desprietat. En el seu camí per a conèixer la veritat, Petra també entra en contacte amb Lucas, fill de Jaume, i Marisa, esposa de Jaume i mare de Lucas. A partir d'aquest moment, la història d'aquests personatges es va entreteixint en una espiral de maldat, secrets familiars i violència que els porta a tots al límit.

El orden divino

LLOC: Teatre del Raval
 DATA: 31 de març de 2021
 HORA: 18.30 h · Entrada gratuïta

Sinopsi: En 1971, les dones encara no podien votar a Suïssa. Nora és una jove mestressa de casa i mare de dos fills que viu en un xicotet poble on les notícies de les protestes pels drets civils i la revolució sexual a penes són un tema de discussió. Nora és una persona tranquil·la, però quan el seu marit li prohibeix acceptar un treball a temps parcial, la frustració la porta a començar a lluitar públicament pel sufragi femení.

NO ET PERDES...

Mujeres en el arte

Després de *Mujeres en la ciencia* i *Mujeres en el deporte*, la il·lustradora Rachel Ignatofsky publica *Mujeres en el arte*, un homenatge de l'autora a totes aquelles artistes que l'han precedida i han obert camí per a les generacions d'artistes esdevinidores. Com reconeix Ignatofsky, "els anteriors llibres són la ment i el cos, aquest és l'ànima de les dones en la història". Mitjançant il·lustracions, Ignatofsky narra els assoliments i les històries de cinquanta dones destacades en el terreny artístic. Així, és possible conèixer les vides d'artistes conegudes com Frida Kahlo, d'artistes llunyanes com Christine de Pizan (1364-1430) o de menys conegudes com Julia Morgan. La diversitat ha sigut un dels objectius perseguits per l'autora, és per això que ha seleccionat dones artistes de diferents ètnies, edats, classes socials i procedents de múltiples disciplines: pintura, música, arquitectura, escultura, arquitectura, disseny gràfic, dansa, etc.

FORMACIÓ EN LÍNEA

Sensibilització en igualtat d'oportunitats (nivell bàsic)

- Inici del període d'inscripció: gener 2021
- Escuela Virtual de Igualdad (Ministeri d'Igualtat)
- Formació en línia gratuïta en www.escolavirtualdeigualdad.es

Agora Espacio de Formación Feminista

- Pròxima edició de cursos: febrer 2021
- Per a tots els nivells
- Estudiants, persones desocupades, víctimes de violència masclista i antic alumnat tenen un 10% de descompte
- www.agora-online.es

“Com més presència té el discurs feminista, més reaccions contràries es produeixen”

PREGUNTA: Quan comences a interessar-te pels drets de les dones i el feminisme?

REYES S.V.: No soc conscient d'un moment d'inici, crec que des de la meua infància. Pertànyer a una família de 5 dones i un home en la qual se'ns va educar en la sororitat com a font d'enriquiment i fortalesa, va establir les bases de la meua filosofia vital. Defense amb convicció que ens necessitem les unes a les altres i que sumar esforços multiplica resultats. No he deixat de confirmar, dia a dia, la importància de la sororitat, malgrat les diferències enfront del patriarcat.

P: Què suposa rebre aquest premi?

RSV: Abans de res, molta gratitud i alegria. Sempre vaig treballar amb passió per la defensa dels drets humans, en els quals es basa l'ètica de la nostra vida, i, particularment, pels drets de les dones, bases del feminisme. No vaig imaginar que aquesta dedicació continuada fora tan valorada per diverses associacions de Castelló, que em van proposar i van secundar per al reconeixement. Em va sorprendre i emocionar a parts iguals. Un record inesborrable.

Olímpia és sinònim de reivindicació, denúncia, poder personal i coratge en la defensa dels drets de les dones i les xiquetes. Per tant, aquest és el llegat que ha d'inspirar el feminisme. Jo només soc un vehicle per a recordar, com cada any, que eixos valors resulten imprescindibles per a avançar cap a la igualtat entre dones i homes.

“Els homes han de reconèixer que els seus privilegis ens divideixen, ens separen, ens resten oportunitats i ens confronten”

P: Quant ha avançat Castelló en matèria d'igualtat?

RSV: Castelló ha avançat en els últims 30 anys sense parar, especialment des de 2004 mitjançant l'educació en igualtat en diferents nivells educatius, la formació del professorat i la sensibilització social gràcies a conferències i xarrades divulgatives, revistes, cinema, espots publicitaris, etc. El resultat positiu és evident, però el camí és llarg i tortuós: com més presència té el discurs feminista, més reaccions contràries es produeixen per part de les persones resistents, que en són poques, però se les escolta.

P: Quins aspectes falten per aconseguir?

RSV: Sens dubte, incorporar els homes en el camí cap a la igualtat, que també suposa un avanç per a ells. Mostrar-los un nou model de ser homes, que no es base en l'hegemonia masculina. Per a això cal revisar comportaments en el pla íntim, en el familiar, en el laboral, en la incidència política, en les relacions sexuals, etc. Hi ha un llarg camí per recórrer, però igual que ho vam fer i fem cada dia les dones, amb resultats estupendos i visibles, els homes han de reconèixer que els seus privilegis ens divideixen, ens separen, ens resten oportunitats i ens confronten.

“No he deixat de confirmar, dia a dia, la importància de la sororitat, malgrat les diferències enfront del patriarcat”

Trajectòria professional

Enguany el Premi Olímpia ha sigut per a Reyes Santamaría Villagrasa, psicòloga des de 1980. En 1984 entrà a formar part de l'Ajuntament de Castelló, on va participar en la construcció del sistema públic de Serveis Socials de la ciutat. Un departament que va coordinar des de 1989 fins a 2004, any en què, després de treballar amb dones víctimes de violència masclista, proposà la creació d'un Servei Municipal d'Igualtat que atenguera la diversitat de situacions de desigualtat i violències de caràcter social, laboral, familiar, sexual, emocional i institucional que travessen les dones en tots els cicles vitals. Així, en 2004, començà la seua marxa aquest servei especialitzat i innovador, perquè oferís una atenció integral a les dones víctimes, cosa que encara no estava en marxa en altres ciutats espanyoles, ja que les lleis sobre igualtat i violència de gènere hi van arribar més tard.

El context social en el qual es va desenvolupar personalment i professional, el postfranquisme, li va permetre aprendre molt de la condició humana. Però, sobretot, ressalta “l'aprenentatge de l'interès de no posar-nos límits en la nostra pròpia capacitat de canvi, individualment i col·lectiva”. Aquesta idea de progrés, afirma Reyes, depèn de l'obertura cap als canvis. Reconeix que, en l'àmbit més personal, va aprendre que la definició d'una mateixa no és estàtica, sinó provisional, i que, per tant, “els judicis personals són perjudicials i estèrils”. Uns judicis personals que es construeixen amb estereotips que marquen de manera errònia i injusta altres realitats, altres persones. Reyes va prendre consciència dels estereotips de gènere, base de les desigualtats, en aquesta etapa d'aprenentatge.

Em sembla urgent un nou pacte social, basat en la igualtat de valor en les relacions íntimes entre dones i homes, que el seu contingut no es quede a casa, sinó que abaste l'àmbit públic i que supere el pacte (encara vigent) de la superioritat de l'home sobre la dona.

P: Penses continuar treballant per la igualtat?

RSV: Crec que sí, forma part del que jo soc, de la meua visió del món. Valore moltíssim la vida, i la vida de les dones està en risc pel fet de ser-ho. Sempre treballaré perquè el feminicidi no ens resulte indiferent. Treballar creant xarxes entre dones i enfortint els vincles i l'eficàcia del moviment feminista és el que he fet i el que més m'agrada fer.